

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE NA OBDOBÍ 2024–2027

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Je součástí Školního vzdělávacího programu, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.¹

Na základě této strategie zpracovává škola na každý rok Preventivní program školy.

Školní preventivní strategie vychází z těchto dokumentů:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027
- Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019–2027
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)
- tematická příloha Metodický pokyn ministryně MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT 21149/2016)

¹ RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Online. Dostupné z: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavacici-program-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>. [citováno 2024-01-02].

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

Ředitelka školy	Mgr. Šárka Řezníčková
E-mail	reditelka@zsfrydlant.cz
Telefon	+420 558 678 169
Výchovný poradce (VP)	Mgr. Jana Menšíková
E-mail	vychporadce@zsfrydlant.cz
Školní metodik prevence (ŠMP)	Mgr. Šárka Němcová
E-mail	sarka.nemcova@zsfrydlant.cz
Školní psycholog	Mgr. Kateřina Rečková
E-mail	psycholog@zsfrydlant.cz

Školní preventivní strategii na období 2024–2027 vypracovala: ŠMP Mgr. Šárka Němcová

Ve Frýdlantu nad Ostravicí dne 2. 1. 2024

Aktualizováno 30. 8. 2024

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

OBSAH

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY
2. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE
3. VYMEZENÍ POJMŮ
4. CÍLOVÉ SKUPINY
5. CÍLE
6. PROSTŘEDKY K DOSAŽENÍ STANOVENÝCH CÍLŮ VZHLEDEM
K CÍLOVÝM SKUPINÁM
7. METODY A FORMY PRÁCE UŽÍVANÉ V PREVENCI
8. ZAPOJENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE DO VÝUKY
9. PREVENCE ORGANIZOVÁNA EXTERNÍMI ORGANIZACEMI
10. NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE – VOLNOČASOVÉ
AKTIVITY

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí, nám. T. G. Masaryka 1260 je školou úplnou, má první i druhý stupeň. Na prvním stupni školy je 334 žáků (každý ročník má 3 třídy). Druhý stupeň navštěvuje 333 žáků. Jednotlivé ročníky mají 4 paralelní třídy s výjimkou 8. ročníku, kde jsou nyní 3 třídy (školní rok 2024/2025). Celkově školu letos navštěvuje 667 žáků, z nichž část dojíždí z okolních obcí (zejména na druhý stupeň). Škola nenabízí speciální zaměření.

2. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE

Při vyhledávání rizikových projevů chování ve škole asistují žáci (ať už formou anonymního dotazníkového šetření, formou rozhovoru v rámci vyučovacích či třídnických hodin, soukromého rozhovoru, schránky důvěry, očitého svědectví), tak i jejich rodiče a všichni pedagogové. Díky této spolupráci se nám daří vytvářet ve škole bezpečný prostor pro naše žáky.

Nejčastěji jsou zaznamenávány problémy ve fungování kolektivu, vzájemné nerespektování mezi žáky a kázeňské přestupky. Kázeňské přestupky řešíme domluvou třídním učitelem, zprávou pro rodiče, příp. schůzkou s rodiči a vedením školy. Přestupky jsou posuzovány dle školního řádu. Na zlepšení klimatu tříd se snaží pracovat třídní učitelé s podporou školního poradenského pracoviště.

Občas žáci přinesou (použijí) elektronickou cigaretu (na WC, ve třídě, šatně).

Dalším problémem je poškozování majetku školy (nejčastěji se jedná o ničení zařízení na WC, případně ve třídách).

Proti školnímu řádu je také používání mobilních telefonů a jiných elektronických zařízení během vyučování, hlavně o přestávkách. Důležitá se v současné době jeví prevence rizikového chování na internetu, zejména na sociálních sítích. Preventivní program školy se postupně více zaměřuje na preventivní programy věnované otázkám kyberšikany a bezpečnosti na internetu.

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

3. VYMEZENÍ POJMŮ

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova, která směřuje k minimalizaci rizikových projevů chování. Dále kontinuita, systematičnost a komplexnost preventivních opatření, které berou v úvahu věk dítěte a jeho aktuální vnímání okolního světa.²

Rizikové chování je podle Miovského „takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost“.³

Primární prevence u dětí a mládeže v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy se především soustřeďuje na opatření v následujících oblastech:⁴

- agrese, šikana, kyberšikana, další formy násilí – domácí násilí, rasismus, xenofobie, antisemitismus, extremismus, vandalismus, krádeže,
- závislostní chování – návykové látky, netolismus, gambling, nová náboženská hnutí,
- záškoláctví,
- rizikové chování v dopravě, rizikové sporty, prevence úrazů,
- rizikové sexuální chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, psychické krize a duševní zdraví, prevence sebevražedného jednání.

Škola klade důraz jak na specifickou, tak na nespecifickou formu primární prevence.

Specifická primární prevence se zaměřuje na aktivity a programy, které mají vést k snižování výskytu rizikových projevů chování. Jedná se o: **všeobecnou prevenci** (zahrnující všechny žáky), **selektivní prevenci** (zaměřena na žáky, u nichž je pravděpodobnější výskyt

² MIOVSKÝ, Michal; ADÁMKOVÁ, Tereza; BARTÁK, Miroslav; ČABLOVÁ, Lenka; ČECH, Tomáš et al. Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. Online. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. Dostupné z: <https://www.adiktologie.cz/vykladovy-slovník-zakladnich-pojmu-skolskeprevence-rizikoveho-chovani>. [citováno 2024-01-02]. s. 143.

³ MIOVSKÝ, Michal; SKÁCELOVÁ, Lenka; ZAPLETALOVÁ, Jana; NOVÁK, Petr; BARTÁK, Miroslav et al. Prevence rizikového chování ve školství. Online. Praha: Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, 2015. Dostupné z: <https://www.adiktologie.cz/primarni-prevence-rizikoveho-chovani-ve-skolstvi>. [citováno 2024-01-02]. s. 28-29.

⁴ Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

projevů rizikového chování) a **indikovanou prevenci** (jednotlivci, nebo skupiny, u kterých byl zaznamenán zvýšený výskyt projevů rizikového chování).⁵

Nespecifická primární prevence zahrnuje všechny iniciativy podporující zdravý životní styl a posilování pozitivního sociálního chování prostřednictvím organizací volného času (zájmových, sportovních a jiných), které vedou k dodržování určitých společenských norem, podporují zdravý rozvoj osobnosti (posilování schopnosti efektivně zvládat obtížné a stresující situace) a zodpovědnost za sebe a své jednání.⁶

4. CÍLOVÉ SKUPINY⁷

Školní preventivní strategie (s odkazem na krajskou strategii primární prevence, s. 22-23) se zaměřuje na tyto cílové skupiny:

- **žáky** 1. – 9. ročníku, kteří jsou odolní vůči stresu, se schopností samostatně se rozhodovat, s dovednostmi vhodnými pro řešení problémů a případně hledání pomoci při jejich řešení,

- **pedagogické pracovníky**, kteří přispívají svým osobnostním a profesním charakterem k rozvoji sebeuvědomění žáků,

- **zákonné zástupce** – kteří budou informováni o aktivitách a programech prevence. A budou dětem vštěpovat zodpovědnost za vlastní chování,

- **specifické cílové skupiny** – poskytovatelé služeb primární prevence (ŠMP, metodici prevence v pedagogicko-psychologických poradnách, nestátní neziskové organizace).

⁵ Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28), článek 2

⁶ Tamtéž.

⁷ Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019-2027. Ostrava: Moravskoslezský kraj, 2020. ISBN 978-80-7576-053-1. s. 22–23.

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

5. CÍLE

Dlouhodobé cíle:

- budování pozitivního psychosociálního prostředí ve škole,
- budování bezpečného prostředí ve škole.

Střednědobé cíle:

- všestranný rozvoj žáků (podpora sociálních a komunikačních dovedností, osobnostní růst včetně smysluplného trávení volného času),
- podpora zdravého životního stylu,
- budování pozitivního psychosociálního prostředí ve třídě (včetně bezpečného prostředí).

Krátkodobé cíle:

- zlepšování a posilování vztahů a komunikace mezi zaměstnanci školy a žáky a s rodiči žáků,
- důraz na informovanost rodičů a pedagogů v oblasti prevence (případně výskytu rizikových projevů chování),
- monitorovat projevy rizikového chování ve třídě.

K dosažení stanovených cílů je nutná spolupráce rodiny, škol a školských zařízení, oblasti sociálně právní ochrany dětí, zdravotnických zařízení, organizací místní samosprávy, neziskových organizací, policie, kulturních středisek, zájmových organizací a dalších.

6. PROSTŘEDKY K DOSAŽENÍ STANOVENÝCH CÍLŮ VZHLEDEM K CÍLOVÝM SKUPINÁM

Žáci:

- realizace preventivních a adaptačních programů,

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

- začlenění témat s prevencí do výuky (viz Příloha č. 1) i třídnických hodin,
- nástěnka primární prevence, schránka důvěry (včetně online verze),
- Žákovský parlament,
- informovanost žáků o činnosti ŠMP, VP, školního psychologa,
- spolupráce pedagogů při řešení problémových situací,
- monitorování vztahů ve třídách, dotazníková šetření.

Pedagogičtí pracovníci:

- seznámení vedení škola a pedagogů se Školní preventivní strategií, Preventivním programem školy, Strategií proti šikanování,
- manuály k řešení krizových situací, vedení třídnických hodin,
- poradenská a informační činnost ŠMP, VP, školního psychologa a školního poradenského pracoviště,
- spolupráce pedagogů, ŠSP a vedení školy při výskytu projevů rizikového chování,
- knihovna prevence, nástěnka prevence,
- vzdělávací akce.

Rodiče:

- informovanost o činnosti Školního poradenského pracoviště (včetně personální obsazení, konzultačních hodin ŠMP, VP, školního psychologa),
- informace na třídních schůzkách, na webu školy, nástěnka prevence,
- spolupráce s třídním učitelem, ŠMP, VP, školním psychologem, ŠPP, vedením školy (dle potřeby) při řešení problémů.

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

7. METODY A FORMY PRÁCE UŽÍVANÉ V PREVENCI

Mezi hlavní metody a formy práce používané při prevenci rizikového chování na naší škole patří především:

- adaptační programy pro žáky 1. a 6. ročníku (seznamování a týmové aktivity realizovány zážitkovou pedagogikou s účastí třídních učitelů a ŠMP),
- třídnické hodiny (zařazovány dle uvážení třídního učitele),
- preventivní program školy (besedy, workshopy externích společností),
- nabídka volnočasových aktivit ve škole (viz 10. Nespecifická primární prevence – volnočasové aktivity),
- projektové vyučování (na úrovni třídy nebo skupin), integrované tematické vyučování, zážitková pedagogika, kooperativní vyučování, peer prvek aj.

8. ZAPOJENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE DO VÝUKY

Prevence rizikového chování je součástí vyučovacích předmětů. Obecně lze prevenci aplikovat do jakéhokoliv vyučovacích předmětů. Nejčastěji jsou obsažena v těchto předmětech: výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodověda, přírodopis, zeměpis, chemie. Dále v hodinách českého a anglického jazyka, matematiky.

Na 1. stupni jsou preventivní témata nejčastěji zařazována v předmětech prvouka, přírodopis, vlastivěda.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- Oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity,
- Oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence,
- Oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, chemie,

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

- Oblast rodinné výchovy a výchovy občanské,
- Oblast sociálně právní – právní aspekty patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod.

Zařazení témat prevence do jednotlivých ročníků – Příloha č. 1

9. PREVENCE REALIZOVÁNA EXTERNÍMI ORGANIZACEMI

Součástí výuky jsou také preventivní programy organizovány externími společnostmi. Aktuální rozpis preventivních programů jsou vždy součástí Preventivního programu školy (PPŠ) pro daný školní rok. PPŠ je připravován v souladu s ŠSP. Při tvorbě PPŠ je brána v úvahu evaluace z minulého školního roku (rovněž i výkaz SEPA – systém evidence preventivních aktivit). Rovněž při konzultaci s kolegy vyplynula potřeba vzhledu vnějšího subjektu.

10. NESPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE – VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Školní družina má 6 oddělení (šk. rok 2024/2025). Je v provozu od 6.00 do 7.30 a odpoledne pak od 11.30 do 16.30.

Zájmové činnosti ve škole - pro děti je k dispozici pestrá nabídka kroužků. Zapojit se do nich žáci mohou od měsíce října. Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách a prostřednictvím webových stránek školy.

Kromě školy nabízí možnosti pro využití volného času také další organizace, např. ZUŠ, Sokol Frýdlant n. O., TO Divočáci, Sportovní a relaxační centrum Kotelna, fotbalový klub, tenisový klub, volejbalový klub Beskyďáček, oddíl atletiky Atlet'áček a další.

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

Příloha č. 1

Zařazení témat prevence do předmětů jednotlivých ročníků

Předmět	Ročník	Téma
PRVOUKA	1.	škola její okolí, pracovní návyky a dovednosti ve škole rodina a příbuzní, vztahy mezi členy rodiny, chování mezi sourozenci základní hygienické návyky péče o chrup, zásady zdravé výživy úraz, nebezpečí úrazu, předcházení úrazům osobní bezpečí, bezpečné a obezřetné chování při setkání s neznámými lidmi v různých prostředích důležitá telefonní čísla - první pomoc, hasiči, policie, požární poplach, evakuace, chování při dopravní nehodě bezpečná cesta do školy a zpět dopravní značky pro chodce chování chodce v silničním provozu
	2.	škola a školní režim, bezpečnost ve škole, adresa školy vztah dětí, rodičů a prarodičů, příbuzenské a etické vztahy v rodině, rodokmen soužití lidí, úcta, pomoc, vzájemné pochopení, chování k mladším a starším členům rodiny, komunikace osobní hygiena a její význam negativní projevy chování, jejich příčiny, usměrňování, předcházení osobní bezpečí, bezpečné a obezřetné chování při setkání s neznámými lidmi v různých prostředích důležitá telefonní čísla (první pomoc, hasiči, policie) požární poplach, evakuace chování při dopravní nehodě běžné nemoci, úraz, první pomoc sport, otužování, zdravá výživa, potraviny péče o chrup dopravní značky (výstražné, zákazové, příkazové a informativní)
	3.	zásady správné výživy poskytování první pomoci - základy, lékárnička cvičný poplach chování při dopravní nehodě, při úrazu, při setkání s neznámými lidmi, při požáru, povodni dopravní značky pro chodce a cyklisty (výstražné, zákazové, příkazové a informativní) lekce na dopravním hřišti křesťanský a ateistický význam Vánoc a Velikonoc moje vlast Česká republika, státní symboly, státní svátky, významné dny

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

VLASTIVĚDA	4.	domov, vlast, národ, soužití národností dopravní předpisy pro cyklisty
	5.	státní symboly EU soužití národů v EU, státoprávní pojmy EU základní lidská práva a povinnosti protiprávní jednání vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné problémy konzumní společnosti, rasová nesnášenlivost, problematika životního prostředí totalitní režim, obnovení demokracie dopravní testy z oblasti pravidel cyklistiky
PŘÍRODOVĚDA	4.	telefonní čísla tísňového volání varovné signály
	5.	správná výživa, životospráva návykové látky, prevence závislosti odvykání a odborná pomoc změny v dospívání, partnerství, rodičovství nebezpečí terorismu chování při výpadcích el. proudu, při bouřkách a požárech příčiny požárů předcházení situacím, které ohrožují zdraví člověka první pomoc
DĚJEPIS	6.	kultury náboženské představy vzdělanost, kultura, sport, helénismus olympiáda
	7.	reformace a jejich důsledky
	8.	občanské revoluce společnost - emancipace národů národní obrození společnost a její proměny (emancipace žen) imperialismus a kolonialismus
	9.	první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek studená válka, rozdělení světa do dvou bloků koloniální systém a jeho rozpad obnova demokracie ve východní Evropě evropská integrace a globalizace
CHEMIE	9.	deriváty uhlovodíků
ČESKÝ JAZYK	9.	nebezpečí fašismu - odraz v literární tvorbě (poezie, próza)
PŘÍRODOPIS	6.	houby a lišejníky
	8.	zdraví, první pomoc
MATEMATIKA	7.	procenta, promile, úroky

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

ZEMĚPIS	8.	globální změny a životní prostředí
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	7.	sexuální výchova (lidský život v proměnách času) handicapovaní lidé etická stránka sexuality péče o zdraví (zdraví, nemoc, infekce) zdravá výživa pyramida výživy apod. zneužívání návykových látek žebříček hodnot (zdraví - priorita) klíče k duševnímu, tělesnému a sociálnímu zdraví podpůrné programy zdraví civilizační choroby pravidla zdravého životního stylu dospívajícího člověka rozvoj osobnosti
	9.	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity sexuální dospívání a reprodukční zdraví výživa a zdraví tělesná a duševní hygiena ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy stres a jeho vztah ke zdraví civilizační choroby zneužívání, sexuální kriminalita bezpečné chování manipulativní reklama a informace ochrana člověka za mimořádných událostí celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci podpora zdraví v komunitě psychohygiena
TĚLESNÁ VÝCHOVA	9.	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla
PRACOVNÍ ČINNOSTI	1.	první pomoc základní hygienické návyky, správné sezení u stolu, chování u stolu zásady bezpečnosti při práci
	4.	první pomoc při úrazu základní hygienické a bezpečnostní návyky při práci v kuchyňce
	5.	dbá na bezpečnost práce poskytnutí první pomoci při úraze v kuchyni
	6.	nebezpečí úrazu elektrickým proudem domácí lékárnička zdravá výživa člověka, příprava jednoduchých pokrmů
	7.	zásady bezpečnosti práce, první pomoc

Základní škola Frýdlant nad Ostravicí
náměstí T. G. Masaryka 1260, příspěvková organizace

Náměstí T. G. Masaryka 1260, 739 11 Frýdlant n. O.

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	6.	pomoc v nouzi solidarita jako morální základ společnosti výchova k vlastenectví
	7.	vliv masmédií na život člověka demokratické volby principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu
	8.	mezilidská komunikace komunikace verbální a neverbální přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, vztahy mezi lidmi, lidská nesnášenlivost lidská práva - historický vývoj, deklarace lidských práv a svobod, dodržování či porušování lidských práv protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost morálka a mravnost, vzájemná tolerance
	9.	rasová diskriminace církve demokracie, práva a povinnosti občanů příklady porušování demokracie u nás a ve světě médiá a svoboda tisku globalizace - projevy, klady a zápory významné globální problémy, způsoby jejich řešení problém migrace a rasových nepokojů